در میزگرد «توسعه صنعت فولاد، چالش‌ها، موانع و راهکارها» مطرح شد؛

ارزان فروشی بهتر از تعطیلی فولاد است

فولادسازان اجازه انعقاد قرارداد ۵ ساله برای مازاد کف عرضه خود را دارند

صنعت فولاد به عنوان یکی از صنایع مهم در کشور، توانسته رتبه دهم دنیا را به خود اختصاص دهد و نقش اساسی در توسعه کشور ایفا کند. این صنعت هم اکنون علاوه بر تامین نیاز داخل، سهم عمده‌ای در صادرات کشور دارد. با این وجود برخی از مانع و چالش‌ها گریبانگیر این صنعت شده است.

در راستای رسالت حرفه‌ای اطلاع رسانی خود و به منظور بررسی وضعیت صنعت فولاد، میزگردی توسط خبرگزاری ایلنا با محوریت توسعه صنعت فولاد، چالش‌ها، موانع و راهکارها با حضور جعفر سرقینی «معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت»، بهرام سبحانی «رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران»، امیری، «مدیر کل دفتر صنایع وزارت صمت»، ایرج ترابی «مدیر روابط عمومی فولاد مبارکه»، نوید ایزدپناه، «عضو هیئت مدیره شرکت هفت الماس»، سید بهادر احرامیان «مدیرعامل گروه صنعتی فولاد یزد» علیرضا خیاط «مدیرعامل شرکت آهن و فولاد ارفع» سید محمد میرحسنی «مدیرعامل فولاد شاهرود»، محمد جمالی «رئیس فروش شرکت فولاد سیرجان ایرانیان»، حمیدرضا رستگار «رئیس اتحادیه فروشندگان آهن، فولاد و فلزات تهران» در وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار کرد. مشروح این میزگرد را در ادامه می‌خوانید.

سارا کریمی جم

در ابتدای میزگرد، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت از رسانه‌ها درخواست کرد همواره واقعیت‌های صنعت فولاد را منعکس کنند و عنوان کرد: صنعت فولاد یکی از نزدیکترین صنایع به اهداف ۱۴۰۴ بوده و تقریبا مطابق به اهداف چشم انداز و اسناد بالا دستی پیش رفته است.

جعفر سرقینی اظهار کرد: ایران در سال گذشته با تولید ۲۵ میلیون تن فولاد توانست دو کشور را پشت سر بگذارد و رتبه دهم جهان را از آن خود کند. با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، حداکثر تا دو سال آینده رتبه تک رقمی تولید فولاد را تجربه خواهیم کرد.

وی با بیان اینکه میزان مصرف فولاد کشور ۱۴ تا ۱۵ میلیون تن است، ادامه داد: امروزه میزان ظرفیت تولید فولاد ۳۵ میلیون تن است که تا سال ۱۴۰۰ این ظرفیت به ۴۵ میلیون تن خواهد رسید.

سرقینی ادامه داد: بطور کلی در چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در نظر گرفته شده است؛ اما برخی از منتقدان به آن نقد دارند. در حال حاضر متوسط بهره‌وری در صنعت فولاد نسبت به ظرفیت آن ۷۳ درصد است؛ اگر این عدد را به ۵۵ میلیون تن فولاد تعمیم دهیم، حاصل، تولید حدود ۴۵ میلیون تن فولاد می‌شود، بنابراین حدود ۱۰ تا ۱۵ میلیون تن فولاد برای مصرف داخل و مابقی آن برای صادرات در نظر گرفته شده است؛ اگر رکود در حوزه مسکن را پشت سر بگزاریم به این عدد خواهیم رسید.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با بیان اینکه صنعت فولاد ایران توانسته بازارهای کشورهای اروپایی را فتح کند، افزود: در سال گذشته علارغم تحریم‌ها حدود ۸٫۵ میلیون تن فولاد صادر شد؛ امسال نیز صادرات کاهش نخواهد یافت و فولادسازان این هدف را محقق خواهند کرد.

وی با بیان اینکه فولاد ایران این پتانسیل را دارد که کشورهای دور دست را فتح کند، ادامه داد: چندی پیش فولاد ایران به کشور تایلند صادر می‌شد که امیدوارم بتوان مجدد به بازارهای جنوب شرق آسیا دست پیدا کرد.

سرقینی رگ حیاتی صنعت فولاد را صادرات دانست و گفت: اگر صادرات انجام نشود به این معناست که باید کارخانه‌ها تعطیل شده و یا کمتر از ظرفیت کار کنند. اعضای انجمن فولاد این قول را داده‌اند که هرچند با سود کم اما صادرات را دنبال کنند.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به افزایش هزینه‌های صادرات گفت: تحریم‌ها باعث شده هزینه صادرات افزایش پیدا کند، اما با این وجود این صنعت نیاز به صادرات دارد؛ به همین دلیل وزارت صمت اقداماتی مانند کاهش قیمت پایه گمرکی را برای حمایت و تشویق تولید کنندگان به صادرات مد نظر قرار داده است.

سرقینی معتقد است که تحریم‌ها ارتباط بخش دولتی با انجمن‌ها را بیشتر کرده است، به طوری که کف عرضه‌های اخیر با هماهنگی انجمن ارائه شده است.

وی با بیان اینکه اولویت اصلی صنعت فولاد باید با حفظ تولید باشد، تصریح کرد: یکی از مشکلات ایجاد شده در زمان تحریم این است که فولاد سازان با احتیاط بیشتر عمل کرده و ترجیح می‌دهند ارز حاصله را برای ادامه تولید مورد استفاده قرار دهند. بنابراین طرح‌های توسعه صنعت فولاد در سایه رفته‌اند.

این مقام دولتی، سیاست کلی وزارت صمت را تمرکز روی تولید دانست و افزود: تمام اهداف کشورهایی که ایران را تحریم کردند، از بین بردن تولید کشور است؛ اگر ما نتوانیم تولید را حفظ کنیم، یعنی آنها به هدف خود دست یافته‌اند. بنابراین وزارت صمت اصراری برای توسعه صنعت فولاد ندارد و ترجیح می‌دهد فولادسازان تمرکز خود را روی تولید بگذارند و در این راستا اگر طرح‌های توسعه‌ای بالای ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته باشد، کمک خواهد کرد.

باید جلوی خام فروشی سنگ آهن گرفته شود

در ادامه میزگرد، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با شاره به اهمیت جایگاه صنعت فولاد گفت: صنعت فولاد به دلیل نقش و جایگاهی که در توسعه اقتصاد کشور دارد، مورد توجه تمامی کشورها به خصوص کشورهای ابرقدرت صنعتی است، ترامپ، رئیس جمهور آمریکا بعد از انتخابات، اولین جلسه خود را با فولادسازان برگزار کرد. اولین جنگ تجاری آمریکا با چین روی موضوع فولاد انجام شد. در آمریکا ظرفیت بالفعل صنعت فولاد نسبت به ظرفیت بالقوه ۶۰ درصد است. ترامپ تصمیم گرفت ظرفیت خالی فولاد راه‌اندازی کند، بنابراین با اعمال تعرفه، واردات را محدودتر کرد.

بهرام سبحانی ادامه داد: صنعت فولاد ایران با توجه به جمعیت و منابعی که در اختیار دارد، دارای مزیت است؛ به همین منظور تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در چشم انداز ۲۰ ساله کشور تعریف شد؛ البته این میزان در شرایط و با پیش فرض‌های خاص (تا سال ۱۴۰۴ ایران بزرگترین قدرت اقتصاد منطقه باشد) طراحی شد، یعنی مصرف داخلی باید به ۳۸ میلیون تن در سال افزایش پیدا می‌کرد؛ اما این شرایط در حال حاضر مهیا نشده است.

وی افزود: امروزه بازار مصرف داخل به میزان پیش‌بینی شده برای صنعت فولاد وجود ندارد و این عدد با چشم‌انداز فاصله بسیاری دارد؛ این موضوع دو راه پیش‌روی فولادسازان قرار می‌دهد؛ ابتدا اینکه برنامه را به طبق مدل ترسیم شده به جلو پیش ببرند؛ در این حالت با مازاد ۲۵ میلیون تن مواجه خواهیم شد، در شرایط فعلی امکان صادرات این حجم از تولید وجود ندارد. دومین تصمیم، کاهش طرح‌های توسعه‌ای است و تنها واحدهای نیمه تمام را به سرانجام برسانند. با توجه به شرایط موجود، فولادسازان و انجمن تولیدکنندگان فولاد، راه دوم را ترجیح دادند.

وی با ابراز امیدواری از وضعیت صنعت فولاد کشور گفت: خوشبختانه امروزه حدود ۳۴ میلیون تن ظرفیت بالقوه در صنعت فولاد ایجاد شده است که اگر بتوان آن را بالفعل کرد ۲ برابر نیاز داخل فولاد تولید می‌شود؛ کشوری که تا چند سال پیش وارد کننده فولاد بود؛ امروزه به یکی از بزرگترین صادر کنندگان و بازیگران صنعت فولاد در منطقه تبدیل شده است.

وی ادامه داد: در گذشته، تمامی شمش‌های کشورهای عربی توسط کشورهای روسیه و اوکراین تامین می‌شد؛ این در حالی است که ایران توانسته این نقش را بر عهده بگیرد. در حال حاضر ایران به جز کشورهای همسایه به کشورهای شمال شرق آسیا، اندونزی، مالزی، تایلند و... فولاد صادر می‌کند. امیدواریم این محدودیت‌ها دیر و یا زود به اتمام برسد و در داخل به یک رشد اقتصادی خوب دست یابیم تا بتوان بازار مصرف داخل را نیز تقویت و صادرات را افزایش دهیم.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: امروزه ایران توانسته در بین کشورهای تولیدکننده فولاد جایگاه خود را به رتبه دهم ارتقا دهد؛ این در حالی است که در ۱۰ سال گذشته، جایگاه ایران در رتبه ۲۳ بود. خوشبختانه ایران با جایگاه نهم فاصله کمی دارد که با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته به زودی شاهد ارتقای ایران به رتبه‌های پایین‌تر خواهیم بود. در حال حاضر رقبای اصلی صنعت فولاد ایران کشورهایی مانند چین، آمریکا، هند، روسیه، برزیل، ژاپن و... هستند. امروزه چین بالای ۸۰۰ میلیون تن فولاد تولید می‌کند و ۵۰ درصد از صنعت فولاد دنیا را در اختیار دارد.

سبحانی با طرح پرسشی مبنی بر اینکه چرا تمرکز ایران باید روی تولید فولاد باشد، اظهار کرد: هیچ کشوری در اطراف ایران، مانند ما دارای ذخایر سنگ آهن، انرژی، نیروی کار و تکنولوژی نیست. مهندسین مشاور ایرانی می‌توانند صفر تا صد کارخانه فولادی را طراحی کنند. پتانسل بالقوه‌ای که در کشور وجود دارد باعث می‌شود که به فولاد به عنوان یک کالای مزیت دار در بخش اشتغال، تولید ناخالص داخلی، مورد توجه باشد.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با انتقاد از کمبود مواد اولیه برای تولید فولاد گفت: از سه کوره ذوب آهن اصفهان یک کوره آن خاموش است؛ زیرا مواد اولیه ندارد، سنگان با کمبود خوراک روبه‌رو است. این اتفاقات در حالی رخ می‌دهد که سنگ آهن صادر می‌شود. در صورتی که مقام معظم رهبری تاکید کرده‌اند که باید دولت جلوی صادرات مواد خام را بگیرد.

اگر صادرات انجام نشود به این معناست که باید کارخانه‌ها تعطیل شده و یا کمتر از ظرفیت کار کنند. اعضای انجمن فولاد این قول را داده‌اند که هرچند با سود کم اما صادرات را دنبال کنند

وی ادامه داد: در هر مقطع از زمان که ارزش ریال در کشور کاهش پیدا می‌کند، صادرات مقرون به صرفه می‌شود. در حال حاضر محصولی که دنیا شدیدا به آن نیاز دارد و سریعا خریداری می‌شود، سنگ آهن است. این در حالی است که واحدهای فولادی ما به دلیل نبود سنگ آهن، ممکن است تولیدشان کاهش یابد.

وی تصریح کرد: برای صنعت فولاد باید تقاضای داخل را در حد تولید افزایش داد یا در حد مازاد آن، تسهیلات برای صادرات فراهم کرد. چندی پیش طی گفت‌وگو با یک خریدار، قیمتی را به او اعلام کردیم، وی گفت، این قیمت برای ایران نیست؛ زیرا هنگامی که کشتی وارد خلیج فارس می‌شود آن را بیمه نمی‌کنند و این امر هزینه را افزایش می‌دهد و یا جابه جایی اسناد به دلیل تحریم‌ها هزینه‌بر است و مشکلات بسیار دیگر در این راه وجود دارد. با این شرایط که نیازها بر اساس ارز آزاد به دست فولادسازان می‌رسد، چرا باید ارز حاصله را در سیستم نیما عرضه کنند.

سبحانی ادامه داد: در حال حاضر برای دولت بسیار مهم است که ۱۰ میلیون تن مازاد فولاد از کشور خارج شود؛ زیرا نیازمند ارز است، در نتیجه باید به صادر کننده و تولیدکننده مشوق دهد. همچنین ریسک‌های صادراتی باید پوشش داده شود. در حال حاضر قوانین صندوق ضمانت صادرات پاسخگوی صنعت فولاد با رقم‌های میلیون دلاری نیست.

در ادامه، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به صحبت‌های رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در خصوص کمبود سنگ آهن گفت: اگر در مقوله سنگ آهن مراقبت انجام نشود به یک مشکل جدی تبدیل خواهد شد، خوشبختانه مراقبت‌های لازم انجام شده و بخشی از آن با بخشنامه وزیر حل شده است.

وی با اشاره به صدور بخشنامه جدید وزارت صمت مبنی بر «لزوم اخذ مجوز جهت صادرات محصولات سنگ آهن» گفت: صدور این بخشنامه فقط در راستای شفاف‌سازی است و تجار و فعالان اقتصادی به هیچ عنوان نباید نگران باشند. در واقع بر اساس این بخشنامه‌ها، هیچ سنگ‌آهنی بدون شناسنامه صادر نمی‌شود.

وی تاکید کرد: بر اساس سیاست جدید وزارت صمت، تمام صادرکنندگان و شرکت‌های تولیدی با کارت‌های جدید و قدیم بازرگانی اگر صادرات انجام دهند و مشخص شود که خود یا نماینده قانونی آنها مشغول به امر صادرات است، مجوزهای لازم به صورت آنی و سیستمی برای آنها صادر می‌شود؛ ولی باید ارز صادراتی را به کشور بازگردانند.

سرقینی اظهار کرد: باید تلاش کرد صادرات سنگ آهن خام به حداقل برسد و این سیاست کلی نظام است. ما در چارچوب قوانین عمل می‌کنیم و تا روزی که قانون منع صادرات صادر شود، نمی‌توان جلوی آن را گرفت.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت معتقد است که در بازگشت ارز باید سختگیری کرد، اگر صادراتی انجام شود و ارز آن به کشور بازنگردد، هنر نیست و این امر تهی کردن کشور است. بانک مرکزی نهایت همکاری را با صادرکنندگان در زمینه فولاد انجام می‌دهد. در حال حاضر سامانه نیما نیز اصلاح شده و به روز بوده و شکاف آن کاهش یافته است.

سرقینی افزود: ما نیز با پوشش ریسک صادرات هم عقیده هستیم، در این راستا می‌توان جلسه‌ای با صندوق ضمانت گذاشت.

مزیت‌های صنعت فولاد باید با یکدیگر پیوند بخورند

مدیر روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، چالش‌های صنعت فولاد را تامین به موقع قطعات، تجهیزات و موارد اولیه عنوان کرد و این امر را ناشی از فرایند پیچیده در واردات دانست که حاصل فضای بروکراسی اداری است.

ایرج ترابی افزود: در حال حاضر برای تولید، مشکل تامین اقلامی همچون: فروآلیاژها، مواد شیمیایی، روغن‌ها و... وجود دارد. طولانی شدن پروسه خرید به دلیل عدم اعتماد به ایرانی‌ها در مذاکرات، تولیدکنندگان را دچار مشکل کرده است.

وی تامین به موقع و پایدار سنگ آهن، گندله و الکترود را یکی دیگر از مشکلات این صنعت دانست و افزود: مشکلات بسیار پیچیده‌ای برای تامین الکترود وجود دارد. یک مورد آن تامین ارز است. با توجه به اینکه صادرات ما کاهش پیدا کرده، نمی توان ارز مورد نیاز را تامین کرد.

وی مشکل بعدی را محدودیت در تامین انرژی عنوان کرد و افزود: سال گذشته در یکی از فصول سال به دلیل کاهش انرژی تولید ما کاهش یافت.

ترابی عدم توسعه در زیرساخت‌های شبکه حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای و آبی را از مشکلاتی دیگر عنوان کرد که باعث تاخیر در ارسال مواد اولیه، افزایش بهای تمام شده می‌شود.

وی کاهش صادرات و کاهش منابع ارزی به دلیل تحریم‌ها، افزایش هزینه‌های صادراتی به دلیل ضرورت اخذ مجوز از وزارت صمت، افزایش هزینه‌ها مربوط به عملیات صادراتی به دلیل تحریم‌ها، افزایش قیمت‌های جهانی انرژی که تاثیر مستقیمی روی هزینه حمل‌ونقل، قطعات و محصولات داشته است، نوسانات قیمت نهاده‌ها ناشی از تورم، محدودیت در خرید فناوری، منازعات منطقه‌ای را از دیگر مشکلات پیش روی صنعت فولاد دانست.

هیچ کشوری در اطراف ایران، مانند ما دارای ذخایر سنگ آهن، انرژی، نیروی کار و تکنولوژی نیست. مهندسین مشاور ایرانی می‌توانند صفر تا صد کارخانه فولادی را طراحی کنند. پتانسل بالقوه‌ای که در کشور وجود دارد باعث می‌شود که به فولاد به عنوان یک کالای مزیت دار در بخش اشتغال، تولید ناخالص داخلی، مورد توجه باشد

مدیر روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، رشد کشورهای فراصنعتی را در گروی شناسایی استعدادها دانست که باید با یک سیستمی با یکدیگر پیوند بخورند.

وی تصریح کرد: استعدادهایی که آقای سبحانی به آن اشاره کرد، باید به یکدیگر پیوند بخورند. دغدغه اصلی ما در کشور این موضوع است و لاغیر. اگر بتوانیم این استعدادها را با یکدیگر پیوند بزنیم، تمامی مشکلات ما حل خواهد شد. معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌ها مدیر روابط عمومی فولاد مبارکه در رابطه با مشکلات الکترود گفت: بخشی از مشکلات الکترود مربوط به کمبود ارز و بخشی دیگر نیز مربوط به بروکراسی اداری می‌شود و این مشکلات خیلی مرتبط به وزارت صمت نیست. اما در مورد قیمت‌ها ما مجبور به سخت‌گیری هستیم و باید قیمت‌هایی که در ثبت سفارش اعلام می‌شود، درست باشد در غیر این صورت، خروج ارز محسوب می شود. با این وجود، این مشکل پیگیری خواهد شد.

بازارهای جهانی رفتارهای لحظه‌ای را نمی‌پسندند

عضو هیئت مدیره شرکت هفت الماس، در مقایسه صنعت فولاد با سایر صنایع گفت: یکی از شاخص‌ترین کارها در صنعت فولاد انجام شده است؛ فولاد آلیاژی، فولاد تخت و... ایران قابلیت رقابت با بازارهای تراز اول دنیا را دارد. ممکن است که امروزه تولید استند نورد و ... اقتصادی نباشد؛ اما این بدان معنی نیست که ما دانش تولید آن را انداخته باشیم.

وزارت صمت علاوه بر مسئولیت تولید، مسئول بازار نیز هست، نباید قیمت میلگرد، تیرآهن، در کشوری که تمام نهاده‌ها را دارد و حامل‌های انرژی آن با سوبسید ارائه می‌شود، افزایش قیمت بیش از اندازه داشته باشد

نوید ایزدپناه، ادامه داد: در بسیاری از صنایع کشور، ظرفیت تولید با نگاه به نیاز داخل انجام می‌شود؛ اما در صنعت فولاد این موضوع مطرح نیست. در اکثریت محصولات فولادی بیش از دو برابر نیاز کشور تولید می‌شود و پتانسیل افزایش آن نیز وجود دارد.

عضو هیئت مدیره شرکت هفت الماس، معتقد است که برای پیشرفت اقتصاد کشور، تمام بخش‌ها باید با یکدیگر همسو باشند. وی ادامه داد: به طور مثال باید صنعت حمل‌ونقل، فولاد، بیمه، بانکداری متناسب با یکدیگر رشد کنند. این در حالی است که ما در صنعت فولاد در رتبه دهم؛ اما در صنعت بانکداری شاید رتبه ۵۰ باشیم.

وی صنعت فولاد را پیش گام نسبت به سایر صنایع دانست و ادامه داد: چالش اصلی صنعت فولاد رشد ناموازن سایر بخش‌ها است. سیستم بانکداری برای کشوری که صنعت فولاد آن در جایگاه دهم دنیا است؛ باید خیلی متفاوت‌تر از این باشد که امروزه ما با آن روبه‌رو هستیم. اگر کشورهایی که در رتبه یازده یا دوازدهم قرار دارند را بررسی کنیم ،خواهیم دید که ساختار بیمه، حمل‌ونقل، تامین انرژی، بانکداری آنها به چه میزان با کشور ما متفاوت است. ما باید به یکدیگر کمک کنیم تا تمام زیرشاخه‌های اقتصادی متناسب با یکدیگر پیشرفت کنند.

ایزدپناه تصریح کرد: ما در صنعت یاد گرفته‌ایم که واردات محور باشیم، بر این اساس تمام بخشنامه‌ها و یا مذاکرات ما نگاه واردات محور دارند. اما صنعت فولاد به بلوغ رسیده و صادرات محور شده است.

عضو هیئت مدیره شرکت هفت الماس، معتقد است که بازار جهانی دیگر رفتارهای لحظه‌ای را نمی‌پسندد و در ادامه گفت: واردکننده می‌تواند به یکباره تصمیم به عدم واردات بگیرد؛ اما صادر کننده نمی‌تواند به یکباره بازارهای جهانی را رها کرده و صادرات انجام ندهد. اگر صادر کننده بازار را از دست بدهد، به دست آوردن مجدد آن، هزینه بیشتر می‌خواهد؛ بنابراین اگر یک صنعت به یک بلوغی می‌رسد، باید رفتارها متناسب با آن باشد.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های عضو هیات مدیره شرکت هفت الماس، گفت: قبول دارم که رفتارهای لحظه‌ای پاسخگو صادرات نیست. از امروز فولادسازان می‌توانند قراردادهای ۵ ساله منعقد کنند و هر فولادساز قبل از انعقاد قرارداد به کف عرضه خود توجه کند؛ آنگاه مازاد کف عرضه خود را قرارداد منعقد کند.

مشکل صنعت فولاد بازگشت ارز است

رئیس فروش شرکت فولاد سیرجان ایرانیان، دغدغه اصلی صنعت فولاد را بازگشت ارز عنوان کرد و افزود: جدا از مشکلات تحریم‌ها و حمل‌ونقل، مشکل امروز صنعت فولاد، دغدغه بازگشت ارز است.

محمد جمالی معتقد است: باید نگاه دولت به شرکت‌های تولیدکننده با شرکت‌های بازرگانی متفاوت باشد.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های مدیر فروش شرکت فولاد سیرجان ایرانیان گفت: تلاش می کنیم بخش نامه‌های بانک مرکزی رعایت شود.

سیستم آنلاین برای حمل‌ونقل جاده‌ای ایجاد شود/ارزان فروشی بهتر از تعطیلی فولاد است

مدیرعامل فولاد شاهرود مشکل اصلی صنعت فولاد را مسئله حمل‌ونقل دانست و پیشنهاد کرد برای بحث حمل‌ونقل جاده‌ای سیستم آنلاین ایجاد کنند تا از حداکثر ظرفیت کامیون‌ها استفاده شده و از انحصار گاراژداران خارج شود.

سید محمد میرحسنی یکی دیگر از مشکلات صنعت فولاد را مربوط صادرات دانست و گفت: در ۲۰ روز گذشته تعداد زیادی خریدار به کارخانه‌ها مراجعه می کردند؛ اما نمی‌دانم دولت چه سیاستی اتخاذ کرده که دیگر هیچ خریداری مراجعه نمی کند.

وی ادامه داد: دولت معتقد است فولادسازان ارزان فروشی می‌کنند؛ چرا این صحبت در خصوص نفت و سایر حامل‌های انرژی انجام نمی‌شود. اگر این به اصلاح ارزان فروشی باعث شود که کارخانه‌های فولادی از تولید باز نایستند؛ بسیار بهتر از شرایط حال حاضر است که فروش ما به یک سوم کاهش پیدا کرده است. اگر قرار باشد در شرایط تحریم به حیات خود ادامه دهیم، مجبور هستیم از برخی از مزیت‌ها صرف‌نظر کنیم.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های مدیرعامل فولاد شاهرود گفت: در گذشته برای صادرات مقاطع طویل فولادی مشکلی نبود؛ اما تولیدکنندگان و انجمن‌ها عنوان کردند که قدرت رقابت با واسطه‌ها را ندارند. زیرا واسطه‌ها محصولات را از کف بازار خریداری کرده صادر می کردند. به طوری که اگر قیمت ۴۲۰ دلار بود آن را با قیمت ۳۵۰ دلار به فروش می‌رساندند زیرا روی بازگشت دلار ۱۴ هزار تومانی حساب می کردند. ما نیز عنوان کردیم که صادرات محصولات طویل نیز فقط توسط تولیدکنندگان و یا نماینده‌های آنها با رعایت کف عرضه انجام شود. اولین بار است که عنوان می‌شود این امر مشکل ایجاد کرده است.

سرقینی ادامه داد: با مشکلات حمل‌ونقل سال‌ها است که درگیر هستیم؛ متاسفانه به دلیل اینکه این سیستم ساختار خاصی دارد، نتوانستیم از پس آن بر بیاییم.

سرمایه‌های پراکنده باید در صنعت فولاد جذب شود

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن، فولاد و فلزات تهران معتقد است که باید حلقه مفقود شده صنعت فولاد شناسایی شود و ادامه داد: یکی از مهمترین نکته‌های که باید در صنعت فولاد به آن توجه کرد، برنامه جامعه‌ای است که باید برای آن تعریف شود.

حمیدرضا رستگار چشم انداز ۱۴۰۴ را آرزو دانست و گفت: رسیدن به اهداف چشم انداز ۱۴۰۴ نیازمند اقدام و عمل است، این امر با جذب سرمایه‌ها پراکنده و سرگردان امکان پذیر است. بنابراین در این راستا باید تضمین‌هایی در نظر گرفت تا آنها ترغیب به سرمایه‌گذاری شوند.

وی با انتقاد از عدم توجه دولت به اتحایه فروشندگان آهن، فولاد و فلزات تهران گفت: این اتحادیه دارای ۵ هزار عضو صنفی در تهران است؛ جای تعجب است که چرا ستادهایی که برای تنظیم بازار و کمیته تخصصی فولاد تشکیل می‌شود از اتحادیه دعوت به عمل نیامده است؛ این امر نشان دهنده نادیده گرفتن جایگاه اتحادیه است که امیدوارم عمدی در کار نباشد. اگر بنا باشد کار بزرگی در یک صنعت صورت بگیرد، باید همه افرادی که در این صنعت اثرگذار هستند، در نظر گرفته شود. رستگار تصریح کرد: تداخل حوزه‌های کاری یکی از مشکلات این صنعت است؛ تولیدکننده باید دغدغه تولید خود را داشته باشد نه آنکه به دنبال بازار باشد.

مشکلات بسیار پیچیده‌ای برای تامین الکترود وجود دارد. یک مورد آن تامین ارز است. با توجه به اینکه صادرات ما کاهش پیدا کرده، نمی توان ارز مورد نیاز را تامین کرد

باید ساز و کاری مناسب اتخاذ شود تا تفاوتی بین تولیدکننده، توزیع کننده و صادر کننده ایجاد شود. اما این در حالی است که همه انحصار در اختیار تولیدکننده قرار گرفته است و تولیدکننده ترجیح می‌دهد که خود مسئولیت استخراج، تولید، توزیع، صادرات، را بر عهده بگیرد. باید تعریف مشخصی از این حوزه‌ها داشت.

رئیس اتحادیه فروشندگان آهن، فولاد و فلزات تهران با بیان اینکه باید ساز و کاری اتخاذ شود تا سرمایه‌های سرگردان به چرخه تولید وارد شود، افزود: سرمایه‌گذارانی خوبی در حوزه توزیع وجود دارد که اگر برنامه‌هایی به صورت مشترک گذاشته شود، حاضر هستند به صنعت فولاد کمک شود.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های رئیس اتحادیه فروشندگان آهن، فولاد و فلزات تهران گفت: در سال گذشته تمامی جلسات با حضور رئیس اتحادیه صورت می‌گرفت. از این پس حتما دعوت خواهیم کرد.

سرقینی ادامه داد: ما هم معتقد هستیم که کارها باید تخصصی باشد. در حال حاضر معادن به یک فولادساز تبدیل شده‌اند.

واردات سنگ آهن در آینده دور از ذهن نیست

مدیرعامل گروه صنعتی فولاد یزد گفت: هنگامی که صحبت از سرانه مصرف فولاد می‌شود، اکثرا مصارف ظاهری کشور را حدود ۱۵۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم عنوان می کنند. واقعیت این است؛ هنگامی که به این آمارها نگاه می‌کنیم متوجه خواهیم شد که به تفاوت میان مصرف ظاهری با مصرف داخلی توجه نشده است. در صنعت فولاد، مصرف ظاهری به مصرفی می گویند که کارخانه‌ها آن را مصرف کرده‌اند و خروجی آنها لزوما در داخل کشور باقی نمی‌ماند و به خارج کشور صادر می‌شود.

سید بهادر احرامیان ادامه داد: برای تعیین نیاز داخل به فولاد، شاخص‌های مختلفی تعریف شده است. طبق این شاخص‌ها پرمصرف‌ترین کشور ژاپن است؛ زیرا اکثریت ژاپنی‌ها در برج‌های بلندمرتبه زندگی می‌کنند و شهرهای آنها از لحاظ زیرساخت‌ها بسیار مجهر است. ژاپنی‌ها در کل طول زندگی ۱۴ تن فولاد مصرف می‌کنند.

وی افزود: با توجه به اینکه هر کشور در کدام سطح از توسعه قرار دارد، میزان مصرف فولاد آن تعیین می‌شود. به طور مثال میزان مصرف فولاد آمریکا در دهه ۸۰ بیشتر از حال حاضر بوده است. بنابراین کاهش مصرف، دلیل بر کاهش رفاه آنها نیست.

وی اظهار کرد: اگر قرار است صنعتی در کشور ایجاد شود باید به همه شاخص‌ها توجه شود. اگر سقف مصرف کشور را ۱۵۰ کیلوگرم در نظر بگیرم، سقف مصرف ما ۱۳ تا ۱۴ میلیون بیشتر نخواهد بود. بنابراین باید مابقی به صورت فولاد یا مصنوعات فولاد صادر شود.

مدیرعامل گروه صنعتی فولاد یزد معتقد است که ما بیشتر از آنچه تصور می کنیم به صادرات متکی هستیم. اگر نسبت صادرات به تولید را در نظر بگیرم؛ قطعا جزو سه کشور اول دنیا هستیم؛ بنابراین هر قدر تولید ما افزایش یابد اتکای ما به صادرات افزایش خواهد یافت.

وی یکی از مشکلات صنعت فولاد را کاهش سنگ آهن دانست و گفت: دو معدن اصلی ما(چادرملو و بافت) تقریبا رو به پایان هستند و جایگزین بزرگ و قابل اتکایی برای آنها نداشته‌ایم. معدن سنگان قرار است به عنوان تامین کننده سنگ آهن مطرح شود و جای تمام این معادن بزرگ را بگیرد؛ قطعا آن نیز ظرفیت محدودی دارد و سایر معادن جایگزین نیز همچنان در مرحله اولیه هستند. بنابراین اگر در آینده نزدیک، ایران مجبور به واردات سنگ آهن شود دور از ذهن نیست. باید به این مسئله خیلی جدی‌تر نگاه شود. احرامیان تصریح کرد: ظرفیت‌سازی که تا به امروز در کشور ایجاد شده، بیشتر انعکاس نیاز بازار داخل بوده است و این ظرفیت مربوط به محصولات طویل می‌شود. ممکن است مصرف فولاد کشور به تدریج ارتقا پیدا کرده و این نیاز به سمت فولاد عریض پیش برود، بنابراین باید به این نکته توجه کرد. مدیرعامل گروه صنعتی فولاد یزد معتقد است که در حال حاضر تحریم‌ها هنوز به عنوان مانع مطرح نشده‌اند و تنها هزینه مبادلات را افزایش داده‌اند. احرامیان اظهار کرد: سال گذشته شرایط ویژه‌ای برای کشور ایجاد شد، بنابراین بازار نیازمند کنترل قوی بود؛ اما سوال اینجاست که تا چه زمانی باید این اتفاق رخ دهد؟ تا قبل از شروع التهابات ارزی، قیمت میلگرد ساختمانی ایران به عنوان یک کالای شاخص فولادی نسبت به سایر کشورهای دنیا حتی از بازار چین ارزان‌تر بوده است. شاید در کوتاه مدت برای کنترل بازار، این امر توجیه داشته باشد؛ اما در میان مدت یا قطعا در بلند مدت دود این امر در چشم مصرف کننده خواهد رفت. زیرا در این سطح قیمت، سرمایه گذاری جدید و یا نگهداشت تولید توجیه نخواهد داشت. خوشبختانه حجم تولید از نیاز بازار بیشتر است و می‌تواند در شرایط عادی خود تنظیمی کند.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های مدیرعامل گروه صنعتی فولاد یزد گفت: وزارت صمت علاوه بر مسئولیت تولید، مسئول بازار نیز هست، نباید قیمت میلگرد، تیرآهن، در کشوری که تمام نهاده‌ها را دارد و حامل‌های انرژی آن با سوبسید ارائه می‌شود، افزایش قیمت بیش از اندازه داشته باشد.

سرقینی افزود: نمی‌توان بازار را رها کرد، در حال حاضر به یک تعادل دست پیدا کرده‌ایم. همه باید در این راه سود کنند و این سود بین تولید کننده و مصرف کننده توزیع شود.

وی ادامه داد: مصرف ۱۴ میلیون تن فولاد توسط ژاپنی‌ها را قبول ندارم. اما معتقد هستم که هر قدر کشور توسعه یافته‌تر باشد مصرف سیمان و فولاد آن کاهش میابد.

قوانین بانکی برای فولاد باید متفاوت باشد

مدیرعامل شرکت آهن و فولاد ارفع صنعت فولاد را نسبت به سایر صنایع، صنعتی موفق، خود اتکا و درون‌زا دانست و گفت: در زمان انقلاب، تولید فولاد کمتر از یک میلیون تن بود. اما امروزه صحبت از ۳۵ میلیون تن ظرفیت می‌شود. اگر سال‌های جنگ را کنار بگذاریم، تقریبا هر سال یک میلیون تن به ظرفیت تولید کشور افزوده شده است.

علیرضا خیاط، معتقد است که صنعت فولاد می‌تواند ستونی برای حفظ اقتصاد کشور در شرایط حاضر باشد. اگر دفاعی از صنعت فولاد می‌شود تنها برای حفظ این صنعت نیست؛ بلکه برای حفظ اقتصاد کشور است. بعد از نفت و پتروشیمی یکی از ستون‌های اقتصاد کشور فولاد است و از لحاظ اشتغالزایی، اشتغال پایدار را فولاد دارد. وی یکی از موانع صنعت فولاد را عدم ثبات قوانین عنوان کرد و افزود: فولاد صنعت سخت و بزرگی است. قوانین که برای آن وضع می‌شود، حداقل باید تا یک سال تغییر نکند نه اینکه طی یک سال، بارها در آن تغییرات ایجاد کنند. خیاط افزود: باید قوانین مالیاتی و بانکی در مورد تولیدکنندگان نسبت به سایر حوزه‌ها متفاوت باشد. زیرا باید بدانند که فولاد چه رسالتی بر عهده دارد.

مدیرعامل شرکت آهن و فولاد ارفع با انتقاد از نگاه مسئولان شهرستان‌ها نسبت به اداره کارخانه‌های فولادی گفت: متاسفانه این تصور پیش آمده که اگر کارخانه فولادی در یک شهرستان احداث می‌شود، باید به صورت بومی اداره شود و کارکنان آن باید از ساکنین آن شهرستان استخدام شوند، این موضوع آفت بزرگی برای صنعت فولاد است.

وی افزود: به طور مثال شرکت ارفع با ۸۵۰ هزار تن تولید ۴ هزار میلیارد تومان گردش مالی دارد. نمی‌توان به این صنعت نگاه ملی نداشت و مقامات محلی آن را اداره کنند. در حال حاضر اشتغال یکی از دغدغه‌های مقامات محلی است و هر روز، نامه درخواست استخدام به کارخانه ارسال می‌شود، مگر یک کارخانه نیازمند چه تعداد کارگر است. همچنین برخی از سازمان‌ها رسالت خود را به درستی انجام نمی‌دهند، توقع دارد سازندگان فولاد کارهای آنها را مانند راه‌سازی انجام دهند.

در ادامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت با اشاره به صحبت‌های مدیرعامل شرکت آهن و فولاد ارفع گفت: تمام صنایع این مشکلات را با مسئولان محلی دارند، ما قطعا پشت شما هستیم.